

català, atès que era el viarany més recte per acostar-te als cercles distingits i de poder de la ciutat. La dèria d'estar entre les forces vives, de relacionar-se amb les millors famílies, és d'allò més humà. Et fa sentir bé, segur, potent. Així doncs, pels sards nouvinguts a l'Alguer el català fou la llengua d'integració, la llengua il·lustrada, la llengua en majúscules.

Quelcom similar va experimentar Joan Daniel Bezsonoff (Perpinyà, 1963), socialitzat en francès com la majoria de rossellonesos, quan es va retrobar amb la seva cultura, els seus referents nacionals, els seus déus. Va ser a Girona, tot visitant per primer cop la ciutat, que d'una fuetada, que diria Josep Pla, va poder verificar que la catalana és plenament la seva identitat, que el seu país no és França sinó Catalunya: «el meu camí de Damasc va ser descobrir la Girona monumental. En aquell moment em vaig sentir català. I quan després vaig veure la Barcelona dels setanta, una ciutat tan impressionant, se'm va esborrar la idea que la cosa catalana era anar amb esclops» (*El Temps*, 17-7-07). També detalla que l'estada, el 1985, a la Universitat Catalana d'Estiu, a Prada de Conflent, va ser cabdal: hi va entrar com a Jean-Daniel i en va sortir com a Joan-Daniel i amb la idea d'escriure en català. I no li ha anat malament.

Quan una identitat lingüística va de mal borràs, com ara la nostra, és complicat desvetllar seduccions. Això explica per què se'ns ha tomat enrevessat forjar un vincle sa i estalvi entre Catalunya i els catalans, tant els de soca-rel com els nouvinguts. És a dir, hi ha factors extralingüístics que distorsionen aquest procés tan natural d'arrelament entre els éssers vius. I és que segons el filòleg Joan Ramon Resina, la màquina de les identitats la tenen a Madrid, fet pel qual ens aboquen a haver-nos d'apropriar de la màquina de fer catalans: «fabricar-nos realment i efectivament una identitat estatal pròpia», (*Avui*, 3-4-10).

Quan els medievals aixecaven catedrals, aleshores d'alçades vertiginoses, ho feien per estar més a la vora de Déu, per actuar d'acord amb les seves conviccions. No sé si es viu millor tocant el cel, però que els catalans puguem disposar d'un Estat com els altres pobles del planeta sempre serà un goig diví.

Quim Gibert
(psicòleg)